

עפ"ג 2222/09/14 - דרור בן ארבון, מטעם הסנגוריה הציבורית נגד מדינת ישראל, פרקליטות מחוז ירושלים

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פלייליים

עפ"ג 2222-09-14 בן ארבון נ' מדינת ישראל 03 נובמבר 2014

לפני כב' השופטת גילה כנפי-שטייניץ

כב' השופט ד"ר יגאל מרזל

כב' שופט אריה רומנוב

המערער:

דרור בן ארבון

ע"י ב"כ עו"ד עופר אשכנזי

מטעם הסנגוריה הציבורית

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ע"י עו"ד נועה עזרא

פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)

פסק דין

1. לפנינו ערעור על גזר הדין שנתן בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט ד"ר אוהד גורדון) ביום 3.7.2014. בגזר דין זה נגזרו על המערער העונשים הבאים: מאסר בפועל למשך שבעה חודשים בניכוי ימי מעצר; שלושה חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים; וכן קנס בסך ₪ 27,000 או 130 ימי מאסר תמורתו. עונשים אלה נגזרו על המערער לאחר שהוא הורשע לפי הודאתו, בארבעה אישומים נפרדים, בעבירות של מרמה, ערמה ותחבולה לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], ולפי סעיף 17(ב)(8) לחוק מס ערך מוסף תשל"ו-1975; ובעבירות של אי הוצאת חשבוניות מס לפי סעיף 117(א)(13) לחוק מס ערך מוסף. לפי העובדות שבהן הודה המערער, הוא עבד בתקופה הרלבנטית כשכיר במשרד המסחר והתעשייה ובמקביל הוא סיפק הסעות באופן פרטי לגופים שונים. בשנים 2009-2006 הוא לא דיווח על הכנסותיו כפי שפורטו בכתב האישום והאישומים הרלבנטיים; ובנוסף הוא מסר חשבוניות פיקטיביות ללקוחותיו.

2. יצוין שהרשעת המערער באה במהלך ניהול ההוכחות, לאחר הודאתו לפי הסדר טיעון שכלל מחיקה של שני אישומים וכן טיעון של המאשימה לעונש של 11 חודשי מאסר בפועל ותוך שההגנה טען באופן חופשי (עמ' 42-43 לפרו' מיום 22.1.2014).

3. בית משפט קמא קבע בגזר הדין, שבנסיבות המקרה יש לקבוע מתחם ענישה לכל אחד מן האישומים, וזאת כפי הפסיקה שדנה בעבירות מס הקשורות בדיווח לרשויות. סכומי ההכנסות (להבדיל מסכום המס) שעליהם לא דיווח המערער עמדו על 1,191,020 ₪. בנוסף להעלמת ההכנסות בהיקף משמעותי נקבע שהמערער "הוסיף חטא על פשע" ברכישת חשבוניות פיקטיביות. נקבע שמעשים אלה נמצאים "בגרעין הקשה של עבריינות המס". בית משפט קמא גם עמד על הענישה המחמירה העולה מן הפסיקה בעבירות מס מעין אלה. ועוד צוין, שמקובל לגזור מאסר מותנה וכן

רכיב קנס הנע סביב עשרות אלפי ש"ח. בית משפט קמא לא מצא מקום לקבל את טענת ההסתבכות הכלכלית כרקע לביצוע העבירות, שכן טענה זו לא נתמכה בעובדות רלבנטיות בזמן אמת. עם זאת הוצגו לפני בית משפט קמא ראיות לגבי מצבו הכלכלי של המערער בעת גזר הדין וניתן לכך משקל בבית משפט קמא בקביעת הקנס. בית משפט קמא קבע שמתחם הענישה ההולם לכל אחד מן האישומים 3 - 6 הוא שלושה עד שבעה חודשי מאסר וכן קנס הנע בין 10,000 ל-15,000 ₪ ומאסר מותנה. ובאשר לאישומים 4 ו-5 - מתחם של חמישה עד 12 חודשי מאסר, קנס הנע בין 17,000 ל-40,000 ₪ וכן מאסר מותנה. בית משפט קמא מצא מקום להטיל עונש אחד על כל העבירות. הוא ציין לזכות המערער את הודייתו שבאה לאחר שנשמעו חלק מהראיות אמנם, אך תוך ייעול ההליך. עם זאת, התרשמות בית משפט קמא הייתה שנטילת האחריות של המערער אינה שלמה והוא לא הביע חרטה כנה ואמיתית. ניתן גם משקל לחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות; היעדרו של עבר פלילי; מחיקתם של שני אישומים ביחס לשנות מס קודמות; וכן טענת המערער שלא הופרכה שלפיה המעשים הופסקו ביוזמתו שלו. כמו כן ניתן משקל לכך שהמערער שילם חלק מחובו, אולם לא משקל מלא שכן לא כל החוב נפרע. ניתן בבית משפט קמא גם משקל לנסיבותיו האישיות של המערער ובמיוחד לקשיים שעלולים להיגרם לילדיו ולמשפחתו אם יישלח למאסר. ניתן גם משקל לכך שמעשי המערער בוצעו בידי מי שהיה עובד ציבור ולאורך מספר שנים. לבסוף, נדחתה טענת המערער לאכיפה בררנית ביחס למעורבים אחרים רלבנטיים בפרשה. אחר כל הדברים האלה, בגזר-דין סדור ומנומק, נגזרו על המערער העונשים שפורטו לעיל.

4. בערעור שהוגש לבית משפט זה ביקש המערער להקל בעונשו וכדי ריצוי מאסר בעבודות שירות. המערער הדגיש את הזמן הרב שחלף מאז סוף ביצוע העבירות (2009). הוא נסמך על המלצת שירות המבחן בתסקיר שהוגש לבית משפט קמא והמתייחס בין היתר לנסיבותיו האישיות של המערער ולסיכויי שיקומו. תסקיר שירות המבחן המליץ על מאסר בעבודות שירות, מאסר על תנאי וכן צו מבחן בעל אופי טיפולי. שירות המבחן גם התרשם מהפגיעה שעלולה להיגרם לבני משפחתו של המערער עקב המאסר. נטען שהיה מקום לתת משקל משמעותי יותר להמלצות אלה. והוסף, שהמערער מיוזמתו השתתף בחצי השנה האחרונה בקבוצה טיפולית של שירות המבחן לטיפול בעברייני מרמה והדבר מעיד על רצונו להשתקם ועל התאמתו לשיקום. המערער שב גם ונטען לכך שהוא הסיר חלק נכבד מהמחדלים. הוא טען לפנינו שנותר חוב של 30,000 ₪ לערך מתוך 140,000 ₪ של חוב. המערער הוסיף והדגיש, שהוא הפסיק את העבירות מיוזמתו ולפני שנפתחה חקירת מס הכנסה. לפי הנטען, בית משפט קמא לא נתן משקל מספיק לנימוק זה. עוד טען המערער שלא ניתן הסבר מניח את הדעת לטענת האכיפה הבררנית כאשר מעורבים אחרים בפרשה לא הועמדו לדין, ואשר לקנס - נטען שהסדר הטיעון שהוצג לבית משפט קמא לא כלל רכיב של קנס ולכן בטעות הושת עליו רכיב זה ולצדו תקופת מאסר משמעותית. ונטען עוד, שמדובר בקנס משמעותי שכמעט ודאי שהמערער לא יוכל לעמוד בו וממילא הוא צפוי לשאת באותם 130 ימי מאסר תמורת הקנס בנוסף לעונש המאסר בפועל שכבר נגזר עליו, והכל שעה שמצבו הכלכלי דהיום הוא עגום גם כן. לבסוף נטען, שהמערער לוקח אחריות מלאה על האירוע.

5. עיינו במכלול החומר שלפנינו ושמענו בהרחבה את טענות ב"כ הצדדים וכן את המערער עצמו. לאחר שמיעה זו, מסקנתנו היא שדין הערעור להידחות. כפי שציין בית משפט קמא בצדק בגזר הדין המפורט מושא ערעור זה, מדובר בעבירות חמורות שנמשכו על פני מספר שנים ושכללו הן רכיב של העלמת הכנסות והן רכיב של מסירת חשבונות פיקטיביות. המערער היה עובד ציבור אותה העת (ולכך משמעות, גם אם העבירות לא בוצעו כחלק מתפקידו זה). סוג העבירות וכן מספרן והימשכותן הם כאלה שמצדיקים בנסיבות מעין אלה מאסר ממש. זאת, חרף המלצת שירות המבחן בנסיבות המקרה. לא נעלמו מעיני בית משפט קמא כמפורט לעיל הטענות הנוגעות להסרת חלק מן המחדל (ששיעורו

המדויק היה שנוי במחלוקת לפנינו אך אין חולק שלא הוסר כל המחדל). נלקחה בחשבון גם ההפסקה היזומה של המעשים מצד המערער עצמו. נלקחו גם בחשבון הנסיבות האישיות האחרות שעניינם מצבם של יתר בני המשפחה כמו גם המצב הכלכלי. בית משפט קמא שקל שיקולים אלה ושיקולים נוספים לקולא וציין זאת במפורש. לא מצאנו עילת התערבות באיזון שערך בית משפט קמא בין שיקולים אלה ושיקולים הנוספים שפורטו לעיל. גם טענת האכיפה הבררנית נדחתה בבית משפט קמא בלא עילה להתערבותנו. כך, במיוחד שעה שבדיון שהיה לפנינו הודיעה המדינה שהמעורב העיקרי האחר - לשיטת המערער עצמו - הועמד לדין לפני מספר ימים. אשר ליתר המעורבים, בית משפט קמא ערך הבחנה מבוססת בין עניינו לבין עניינם של מעורבים נטענים נוספים.

6. אשר לרכיב הקנס - הרי שכעולה מן הפסיקה העניפה שצויינה בבית משפט קמא, רכיב מעין זה בנסיבות מעין אלה אינו רכיב חריג. וכך גם המסקנה בנסיבות מעין אלה הן ביחס להטלת רכיב זה בגזר הדין, הן ביחס לשיעורו והן ביחס לימי המאסר תמורתו. ובכל הקשור לטענת הסטיה מהסדר הטיעון, הרי הסדר הטיעון אמנם לא כלל רכיב זה במפורש, אולם על פניו הוא יכול להיכלל בנדון, שהרי הסדר הטיעון כלל טענה לעונש מאסר בפועל (מעבר לעונש שנגזר בסופו של יום כאמור). ומעבר לכך, המאשימה טענה להטלת קנס בעת הטיעון לעונש, אולם במועד זה לא באה כל מחאה או טענה מצד המערער או בא כוחו - טענה של חריגה כביכול מהסדר הטיעון. ב"כ המערער לא חלק על מהלך זה של הדיון בבית משפט קמא כפי שהוא משתקף מן הפרוטוקול. הוא לא טען לפנינו לפגם בייצוג - ואף לא התבקשה עמדת הסניגור (האחר) שייצג את המערער בבית משפט קמא. אמנם, בשלהי הדיון שלפנינו המערער עצמו טען בהקשר זה לכשל בייצוג. אולם לא הובא בסיס לטענה זו שנטענה באופן זה ובמועד זה, ובלא התייחסות כאמור של בא כוחו בערכאה הראשונה. מעבר לנדרש, עולה מדברי המערער שהוא התייחס לדברים שאמר לו בא כוחו דאז בעת גזר הדין עצמו (לעניין "הערעור שיוגש") - כאשר נקודת הזמן הרלבנטית כאמור לעיל הייתה בטיעון לעונש. בנסיבות אלה, לא מצאנו מקום לשעות לטענה זו.

7. התוצאה היא אפוא שהערעור נדחה. המערער יתייצב לריצוי עונשו ביום 1.1.2015 בימ"ר ניצן עד השעה 10:00. על המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס (טל' 08-9787377; 08-9787336). מועד זה של התייצבות נקבע בשים לב לבקשת המערער בנדון והנסיבות האישיות שפורטו לפנינו.

פסק הדין יומצא לצדדים באמצעות הפקסימיליה, כפי הסכמתם. המזכירות תוודא טלפונית קבלתו.

ניתן היום, י' חשוון תשע"ה, 03 נובמבר 2014, בהעדר הצדדים.

אריה רומנוב, שופט

ד"ר יגאל מְרזל,
שופט

גילה כנפי שטייניץ,
שופטת